

CIVIC Epistemologies – Állampolgári részvétel a digitális kulturális örökség feltárásában és kutatásában

A projekt kezdete és időtartama: 2014. augusztus 1. – 2015. november 30.

A projekt fő célja: egy útmutató – Roadmap – elkészítése az elektronikus infrastruktúrák (e-Infrastructures) olyan felhasználásához, amely elősegíti az európai civil szféra és az európai állampolgárok bevonását a digitális kulturális örökség és a humán tudományok kutatásába, feldolgozásába. A projekt továbbá előtérbe helyezi a nyílt hozzáférésű anyagok és programok használatát (open data, open source and open innovation).

A projekt rövid bemutatása: Az utóbbi években világszerte egyre több sikeres, úgynevezett crowdsourcing jellegű együttműködés indult kulturális intézmények, digitális állományok fenntartói és a társadalom többi tagja között. Természettudományos területen az úgy nevezett citizen science módszer is működik, amelyet most a bölcsészettudományok terén is megpróbálnak több helyütt alkalmazni.

Mind a crowdsourcing, mind a citizen science egyfajta önkéntesség, amikor a civil résztvevők kisebb-nagyobb feladatot végeznek el az adott gyűjtemény számára (például egy nyers digitális kép-gyűjtemény valamilyen szintű feltárását, címkézését vállalták egy online felületen az intézményen kívüli szereplők). Az önkéntesek részint adatokat gyűjtenek, dolgoznak fel (citizen science), részint

már meglévő állományok, halmazok feldolgozását, adatolását, nyilvánossághoz való közvetítését segítik (crowdsourcing).

Sikeres esetben a felhasználók olyan nagy számát (crowd = tömeg) sikerül bevonni, hogy az jelentősen segíti például egy feltáró, leíró munkát (amelyet aztán szakemberek ellenőrizhetnek, tovább pontosíthatnak). Ez megoldást nyújthat arra a problémára, amit hazánkban is tapasztalunk, hogy a közgyűjteményekben folyamatosan gyűlnek a dokumentumok, tárgyak, iratok, amelyek feldolgozása, a nyilvánossághoz való közvetítése sokszor azért lassú, vagy áll le, mert az adott intézményben egyszerűen nincs elegendő emberi kapacitás az adott munka elvégzésére. Ilyen módon kérte például az *Ausztrál Nemzeti Könyvtár* a hírlap digitalizációs projektjében a szövegfelismerő program által vétett hibák javításában a résztvevők segítségét.

Ehhez hasonlóan az OSZK-ban formálódik az igény egy hasonló együttműködésre: A több mint 500 000 darabból álló gyászjelentés gyűjteményünket sok éve digitalizálta a mormon egyház, de az adatfeldolgozást csak külső önkéntesekkel tudnánk megoldani. Részünkről ez lenne jó példája, az olyan elfekvő, könyvtári digitális állománynak, amelyet saját erőből biztosan nem, de külső segítséggel közkinccsé tudnánk változtatni.

A CIVIC Epistemologies ezt a „munkamódszert” kívánja a kulturális örökség kutatásában és humán tudományok terén terjeszteni. 11 európai ország részvételével 2014. augusztus elsején indult a 16 hónapos projekt, amelyhez az *Országos Széchényi Könyvtár* is kapcsolódott.

A CIVIC projekt többek között a közgyűjtemények (Cultural Heritage institutions) területén igyekszik kutatni, felmérni az igényeket, lehetőségeket és segítséget adni, hogyan és mire lehetne külső önkénteseket, a civil szférát bevonni a rejtett kincseink feltárásába, a nyilvánossághoz való közvetítésébe.

A projekt során készül egy mintaalkalmazás, amelyre már konkrét példát mutatott is az angol Coventry Egyetem képviselője. Egy mobil alkalmazás segítségével Coventry egy adott részének helytörténetét dolgozták fel.

A projekt Magyarországon bemutatja és népszerűsíti a crowdsourcing eljárások különféle sikeres és működő példáit.

Az OSZK kiemelt feladata a kulturális örökség intézményeiben olyan lehetőségeket keresni, amelyek keretében bevonhatók az online mozgósítható és motiválható civilek nagy tömegei, és biztosítható a tömegesen létrehozott, gyűjtött adatok minőség-ellenőrzése is.

2015. júliusában a projekt egyik workshopját Budapesten, az OSZK-ban szervezzük, amelyre várjuk az érdeklődő hazai közgyűjteményeket is.

A projektben résztvevő intézmények:

Ministero dello Sviluppo Economico (IT) – Olasz Gazdasági és Fejlesztési Minisztérium – koordináció

Promoter srl (IT) – technikai koordináció

Riksarkivet (SE) – Svéd Nemzeti Levéltár

Prussian Cultural Heritage Foundation (DE)

Országos Széchényi Könyvtár

Katholieke Universiteit Leuven (BE)

Coventry University (UK)

University of Malta (M)

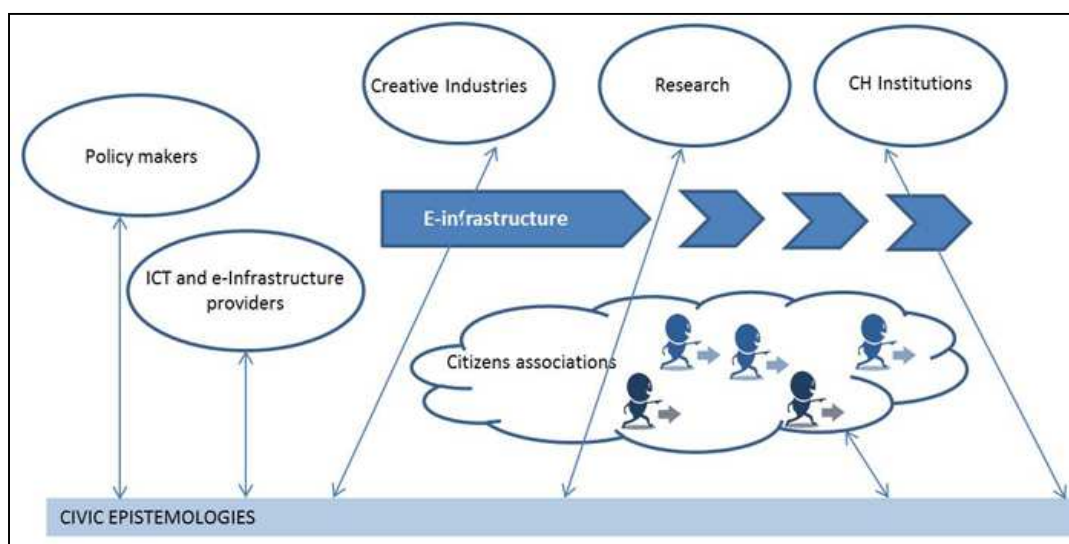
Poznań Supercomputing and Networking Center

(PL)

Waterford Institute of Technology (IE)

Arctur d.o.o. (SI) – Az internet alapú számítástechnikát (Cloud Computing) Szlovéniában leginkább támogató

European Grid Initiative Foundation (NL)

Elérhetőségek:

A kezdeményezés honlapja: CIVIC Epistemologies

/Forrás: <http://www.oszk.hu/civic/>

(B. Bné)